

Motion till riksdagen 2022/23:12

av **Jonas Andersson m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2021/22:242 En förstärkt spelreglering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag avseende justeringen av kravet på måttfullhet vid marknadsföring av spel.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vidare vilka åtgärder som behöver vidtas för att stärka konsumentskyddet avseende lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel, i synnerhet för att skydda barn och unga, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spelföretag ska få erhålla fler uppgifter om kunders ekonomi och hälsa och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra Spelpaus.se och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen avslår regeringens förslag i den del som avser uppsägning av överenskommelsen mellan Sverige och Finland gällande automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland.

Justerat måttfullhetskrav vid marknadsföring

Omregleringen av den svenska spelmarknaden för några år sedan, vilken inkluderade införandet av ett licenssystem, var nödvändig sett till det läge som var rådande med delar av marknaden i händerna på oreglerade aktörer. På det stora hela har omregleringen av den svenska spelmarknaden varit framgångsrik sett till syftet att svenska spelkonsumenter skulle konsumera spel genom företag som betalade skatt i Sverige samt att svenska konsumenter skulle omfattas av ett starkare konsumentskydd när de spelar på spelföretag med svensk licens. Kanaliseringsgraden på den svenska spelmarknaden har dock inte varit hög nog. Regeringen bedömde inför omregleringen att

kanaliseringsgraden skulle bli minst 90 procent på den svenska spelmarknaden. Statskontoret har dock i sina uppföljningar och utvärderingar av omregleringen gjort bedömningen att kanaliseringsgraden är flera procentenheter lägre än den bedömning som regeringen gjorde inför omregleringen.

Den svenska spelmarknadsregleringen bygger på att konsumenter spelar hos företag som innehar svensk licens, och därför behöver dessa företag också kunna marknadsföra sina produkter till svenska konsumenter. Ett starkt konsumentskydd på den svenska spelmarknaden är viktigt när det kommer till vilka lagar och regler som ska gälla kring marknadsföring av spel, men även värdet av en hög kanalisering är viktigt att beakta sett till hur det ska fungera med marknadsföringen eftersom det svenska konsumentskyddet inte gäller hos olicensierade aktörer, för de spelare som hamnar där.

Sverigedemokraterna ser positivt på att regeringen i propositionen inte lade fram förslaget om att införa särskild måttfullhet som krav vid marknadsföring av spel. Förslaget var hårt kritiserat från många olika håll i det svenska samhället såväl för hur det kunde slå mot kanaliseringen som för hur det skulle kunna drabba det svenska civilsamhällets intäkter genom att de allmännyttiga lotteriernas möjligheter att marknadsföra sina produkter riskerade att försämrats.

Det justerade måttfullhetskrav som nu läggs fram av regeringen i propositionen har inte lika uppenbar potential att få negativa följder som förslaget om att införa särskild måttfullhet som krav vid marknadsföring av spel, men likväl är det ett problematiskt förslag, enligt Sverigedemokraterna. Att en rättspraxis håller på att etableras gällande måttfullhetskravet som redan finns på plats i lagstiftningen i dag är någonting positivt, och vi ser risker med att förändringar likt den föreslagna i propositionen kan påverka den etableringen. Förslaget från regeringen är mer långtgående och begränsande än det nuvarande måttfullhetskravet, men exakt hur den nya formuleringen kring måttfullhet som föreslås skulle falla ut är otydligt, och möjligen skulle utfallet kunna hamna nära vad som hade varit fallet med ett införande av krav på särskild måttfullhet vid marknadsföring av spel. Det är möjligt att Sverigedemokraterna längre in i framtiden kommer att göra bedömningen att måttfullhetskravet i lagstiftningen behöver stramas åt, men i dagsläget tycker vi att det är klokare att låta rättspraxis fortsätta få etablera sig för den lagstiftning som redan finns på plats. På så sätt undviker vi också en ryckighet på den svenska spelmarknaden kring vilka lagar och regler som ska gälla, för såväl företag som konsumenter. Regeringens förslag till justerat krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel bör därför avslås.

Lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel

Lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel är ett relativt nytt fenomen. Ofta handlar om det barn och unga som kommer i kontakt med sådana inslag genom spel i form av s.k. lootlådor. Värt att notera så är det ofta monetära transaktioner som görs för att kunna spela på lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel. Det är lätt hänt att beloppen för detta spelande snabbt drar iväg, och för denna form av spelande är barn och unga ofta en målgrupp. Regeringen gör i propositionen bedömningen att spellagens tillämpningsområde inte bör utvidgas för att täcka in lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel som inte redan omfattas av lagens tillämpningsområde. Precis som flera remissinstanser nöjer sig Sverigedemokraterna dock inte med att göra ingenting sett till dagens

situation. Kunskapshöjande insatser kring frågan välkomnar vi, men vi menar att det också behöver utredas vidare vilka åtgärder som behöver vidtas för att stärka konsumentskyddet vid lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel, i synnerhet för att skydda barn och unga.

Omsorgsplikten och Spelpaus.se

I Statskontorets slutrapport vad gäller utvärderingen av omregleringen av spelmarknaden framlyfts omsorgsplikten som ett av de områden som har förbättringspotential inför framtiden. Statskontoret konstaterar att om spelföretag ska kunna leva upp till omsorgsplikten behöver de tillgång till uppgifter om kunders ekonomi och hälsa, detta för att öka precisionen när de kontaktar personer med problemspelande. För att förbättra omsorgsplikten bör spelföretagen tillåtas att erhålla fler uppgifter om kunders ekonomi och hälsa än vad som är fallet i dag.

Utöver omsorgsplikten lyfter även Statskontoret fram i sin slutrapport att verktyget Spelpaus.se har förbättringspotential. Spelpaus.se möjliggör för problemspelare att stänga av sig från spelföretag med svensk licens, men olicensierade spel är fortsatt tillgängliga. Statskontoret uttrycker specifikt att Spelpaus.se är ett verktyg som kan utvecklas. Det finns en problematik i dagsläget med att spelare stänger av sig från spel i stället för att söka vård eller stöd, och att vissa av dessa spelare fortsätter att spela hos olicensierade spelföretag. Därför bör det utredas vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra Spelpaus.se.

Överenskommelsen mellan Sverige och Finland

Regeringens förslag om att säga upp överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland bör avslås. Nuvarande överenskommelse mellan Sverige och Finland avseende automatspel fungerar bra, och regeringen föreslår inte någon ny lagstiftning för att ersätta överenskommelsen. Om överenskommelsen rivs upp kan det leda till stora problem för speloperatörer och rederier med krav som i praktiken blir mycket svåra att följa, vilket också kan slå mot spelare och konsumentskydd. Exempelvis kan det handla om att maskiner skulle behöva tömmas och justeras under resans gång ute till havs vid landsgränserna på grund av skillnader i skatte- och spellagstiftning mellan Sverige och Finland. Med anledning av detta menar Sverigedemokraterna att förslaget om att säga upp överenskommelsen mellan Sverige och Finland avseende automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan de båda länderna ska avslås.

Jonas Andersson (SD)

Bo Broman (SD)

Angelika Bengtsson (SD)